

THE ECONOMIST

ΟΜΙΛΙΑ

NIKI KERAMEUS

Head of education, research and religious affairs sector, New Democracy

SECOND YOUTH SUMMIT
THE FUTURE WORKPLACE: THE NEW JOBS
THE NEW SKILLS
The youth takes over

ΠΕΜΠΤΗ 28 ΜΑΡΤΙΟΥ 2019

sound&visual
κ.παπαθανασίου α.ε.

Ξάνθης 12 & Ποσειδώνος, 144 51, Μεταμόρφωση
T: 210 3805459 • praktika@soundandvisual.gr
www.soundandvisual.gr

ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΕΩΝ - ΕΝΟΙΚΙΑΣΗ ΟΠΤΙΚΟΑΚΟΥΣΤΙΚΟΥ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ
ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΗ ΚΑΛΥΨΗ ΣΥΝΕΔΡΙΩΝ & EVENT

THE ECONOMIST

ΟΜΙΛΙΑ

NIKI KERAMEUS

**Head of education, research and religious affairs sector,
New Democracy**

SECOND YOUTH SUMMIT

THE FUTURE WORKPLACE:

THE NEW JOBS - THE NEW SKILLS

The youth takes over

ΠΕΜΠΤΗ 28 ΜΑΡΤΙΟΥ 2019

«IS THERE AN EDUCATION SYSTEM THAT PROVIDES THE NECESSARY SKILLS FOR THE LABOUR MARKET?»

Καλή σας ημέρα και ευχαριστώ πάρα πολύ για την πρόσκληση. Κύριε Χατζηνικολάου, θα αναπτύξω τη σκέψη μου σε δυο βασικούς άξονες: ο πρώτος άξονας «ποια είναι τα σημερινά δεδομένα, όσον αφορά τη σύνδεση της εκπαίδευσης με την αγορά εργασίας» και ο δεύτερος άξονας «τι πρέπει να κάνουμε σε επίπεδο εκπαιδευτικής πολιτικής προκειμένου ακριβώς να ανταποκριθούμε σε αυτά τα δεδομένα»

Ξεκινώ με το ποια είναι τα δεδομένα τα συγκεκριμένα που αφορούν στη σύνδεση εκπαίδευσης και αγοράς εργασίας. Τα δεδομένα είναι τα εξής:

Δεδομένο 1ο. Η χώρα μας με βάση τα πρόσφατα στοιχεία της Eurostat έχει το υψηλότερο ποσοστό ανεργίας των νέων, 36,6%. Ανάμεσα στις

χώρες του ΟΟΣΑ καταγράψει το υψηλότερο ποσοστό ανεργίας πτυχιούχων, πάνω από 20% των πτυχιούχων νέων είναι άνεργοι.

Δεδομένο 2°. Με βάση μελέτη του ΣΕΒ του 2018 στην Ελλάδα αναδεικνύεται ως μείζον πρόβλημα η οριζόντια αναντιστοιχία προσόντων, δηλαδή οι απόφοιτοι της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης σε μεγάλο βαθμό δεν απασχολούνται σε αυτό το οποίο έχουν σπουδάσει. Να σας πω ενδεικτικά, στον τομέα της γεωργίας 64% των φοιτητών που σπουδάζουν γεωργικές σπουδές δεν απασχολούνται σε αυτόν τον τομέα. 50,5% αυτών που σπουδάζουν ανθρωπιστικές επιστήμες δεν απασχολούνται σε αυτόν τον τομέα.

Δεδομένο 3°. Παρ' ότι έχουμε αυτό τον υψηλό δείκτη αναντιστοιχίας προσόντων, παρ' όλα αυτά μεγάλος αριθμός υποψηφίων φοιτητών εξακολουθεί να κατευθύνεται σε γνωστικά πεδία που δεν εξασφαλίζουν απορρόφηση από την αγορά εργασίας. Ενδεικτικό παράδειγμα το γεγονός ότι υπάρχει πάρα πολύ μεγάλη ζήτηση για ανθρωπιστικές σπουδές, ενώ αντίστοιχα ακόμη και σήμερα δεν υπάρχει αντίστοιχη απορρόφηση από την αγορά εργασίας.

Δεδομένο 4°. Παρότι έχουμε ένα δυσθεώρητα υψηλό ποσοστό νεανικής ανεργίας, οι εργοδότες, οι επιχειρήσεις δηλώνουν διαρκώς ότι δυσκολεύονται να βρουν προσωπικό με τις κατάλληλες δεξιότητες και το δηλώνουν κατά 36%. 36% των επιχειρήσεων δηλώνει ότι δεν βρίσκει κατάλληλες γνώσεις και κατάλληλες δεξιότητες στους νέους αποφοίτους, είτε αυτές οι δεξιότητες αφορούν σε συγκεκριμένη θέση είτε αφορούν στις λεγόμενες ήπιες δεξιότητες, τα λεγόμενα soft skills.

Όλα αυτά, αυτή η αδυναμία σύνδεσης εκπαίδευσης και αγοράς εργασίας επιτείνεται στο πλαίσιο της 4ης Βιομηχανικής Επανάστασης και αυτό διότι την εποχή την οποία διερχόμαστε –διότι η 4η Βιομηχανική Επανάσταση είναι ήδη εδώ– πολλά επαγγέλματα εξαφανίζονται και άλλα δημιουργούνται.

Ενδεικτικό παράδειγμα το γεγονός ότι πλέον έχουμε τα επαγγέλματα-πλατφόρμες, αυτοί που εργάζονται σε πλατφόρμες όπως Airbnb και πολλές άλλες. Νέα επαγγέλματα τα οποία εμφανίζονται και άλλα παραδοσιακά τα οποία εξαφανίζονται.

Αυτά είναι τα δεδομένα όσον αφορά την αδυναμία σύνδεσης εκπαίδευσης και αγοράς εργασίας. Τι μπορούμε να κάνουμε εμείς; Τι πρέπει να κάνει η εκπαιδευτική πολιτική; Ορισμένες σκέψεις και σε αυτό.

1. Να δώσει έμφαση στην καλλιέργεια των λεγόμενων ήπιων δεξιοτήτων, των λεγόμενων soft skills και των λεγόμενων digital skills. Γιατί έχουν ιδιαίτερη σημασία αυτές οι δεξιότητες; Για πάρα πολλούς λόγους. Θα αναφέρω έναν συγκεκριμένο όμως: όταν κανείς κάνει εκπαιδευτική πολιτική, πρέπει να σκέφτεται όχι με τους όρους του 2019, αλλά με τους όρους του 2035. Γιατί 2035; Διότι τότε είναι που θα βγουν στην αγορά εργασίας το νωρίτερο τα παιδιά που είναι σήμερα στην Α΄ Δημοτικού. Μπορεί η πολιτεία σήμερα να προβλέψει ποια επαγγέλματα θα υπάρχουν το 2035; Με ακρίβεια δεν μπορεί. Ξέρουμε όμως ότι πολύ μεγάλο ποσοστό των σημερινών επαγγελματιών δεν θα υπάρχουν. Τι μπορεί να κάνει η πολιτεία και τι οφείλει να κάνει η πολιτεία; Οφείλει να εξοπλίσει τους νέους με τις δεξιότητες εκείνες, όπως κριτική σκέψη, όπως συνεργατικότητα, όπως ομαδική δουλειά, δεξιότητες που θα επιτρέψουν στους νέους να προσαρμόζονται σε ένα διαρκώς μεταβαλλόμενο περιβάλλον. Εξ ου και ιδιαίτερη έμφαση πρέπει να δοθεί από την πολιτεία κατά τη γνώμη μου στις λεγόμενες ήπιες δεξιότητες και στις ψηφιακές δεξιότητες.
2. Σχολικός επαγγελματικός προσανατολισμός. Και για να απαντήσω στην ερώτηση που θέσατε και στον κ. υπουργό, κατά τη γνώμη μου πρέπει να ξεκινάει από πιο νωρίς. Από Α΄ Γυμνασίου. Και αυτό για τον εξής λόγο: διότι τα παιδιά ακόμη διαμορφώνονται σε εκείνες τις ηλικίες, ανακαλύπτουν τον κόσμο, ανακαλύπτουν ποια επαγγέλματα υπάρχουν, τι σημαίνει στην πράξη, και ανακαλύπτουν και τον εαυτό τους. Άρα σχολικός επαγγελματικός προσανατολισμός, ο οποίος θα γίνεται και από ανθρώπους της πράξης, από ανθρώπους της εργασίας, οι οποίοι θα έρχονται και θα εξηγούν στα παιδιά τι σημαίνει να είσαι

γιατρός, τι σημαίνει να είσαι λογιστής, τι σημαίνει να εργάζεσαι στον τομέα της πληροφορικής και ούτω καθ' εξής.

3. Άσκηση σε επιχειρήσεις, από το Λύκειο, όπως επίσης άσκηση για τους φοιτητές σε επιχειρήσεις.
4. Μετασχηματισμός επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης, ώστε από λύση ανάγκη για λίγους να γίνει συνειδητή επιλογή και εργαλείο απασχόλησης για τους πολλούς.
5. Ουσιαστική ενίσχυση του τεχνολογικού τομέα. Όχι συνεπώς κ. υπουργέ –προφανώς διαφωνούμε σε αυτό, είναι γνωστό, θα ήταν ανησυχητικό αν συμφωνούσαμε άλλωστε– κατάργηση επί της ουσίας των ΤΕΙ, αλλά ενίσχυσή τους, αναβάθμισή τους, ναι, να γίνουν και Πανεπιστήμια τα ΤΕΙ, βεβαίως, απολύτως ισότιμα, αλλά να διατηρήσουν τον τεχνολογικό χαρακτήρα. Θέλουμε να δώσουμε έμφαση στον τεχνολογικό χαρακτήρα της εκπαίδευσης και όχι να τον απορροφήσουμε.
6. Διάδραση των ιδρυμάτων ανώτατης εκπαίδευσης με τις επιχειρήσεις: κοινοί συνεργατικοί χώροι μεταξύ ιδρυμάτων και επιχειρήσεων, με στόχο την πρακτική εφαρμογή των γνώσεων, τη δικτύωση και την επαφή των φοιτητών με την επιχειρηματικότητα.
7. Ενίσχυση και της διά βίου μάθησης με εισαγωγή ταχύρρυθμων προγραμμάτων κατάρτισης και επανειδίκευσης, με πιστοποίηση με βάση τις ανάγκες της αγοράς εργασίας.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ: Σε αυτό το τελευταίο συμφωνείτε με τον κ. υπουργό και πρέπει να ξέρετε ότι οι πολίτες ανησυχούμε όταν διαφωνείτε, όχι όταν συμφωνείτε.

N. ΚΕΡΑΜΕΩΣ: Πάντως σε αυτό το τελευταίο μια μεγάλη πρόκληση είναι το λεγόμενο reskilling, πώς δηλαδή ο εργαζόμενος θα επαναπροσδιορίζεται, θα εξελίξει τις ίδιες τις γνώσεις και τις δεξιότητές του προκειμένου ακριβώς να ανταποκρίνεται σε ένα διαρκώς μεταβαλλόμενο περιβάλλον.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ: Ένα ερώτημα και για σας πριν κλείσετε. Το ερώτημα είναι αν η προβληματική σύνδεση της εκπαίδευσης με την αγορά εργασίας συντέινει κατά τη γνώμη σας στη μεγέθυνση του φαινομένου του brain drain, της φυγής

δηλαδή των νέων πτυχιούχων στο εξωτερικό που βιώνουμε τα τελευταία χρόνια στη χώρα μας.

N. ΚΕΡΑΜΕΩΣ: Σε ένα βαθμό πιστεύω πως ναι. Αλλά πιστεύω ότι υπάρχουν κι άλλοι πολλοί παράγοντες οι οποίοι έχουν συντείνει στη μεγέθυνση του brain drain, όπως για παράδειγμα το γεγονός ότι η επιχειρηματική δράση είναι πολύ δύσκολη στην Ελλάδα, με υψηλή φορολόγηση, όπως η αίσθηση –και το λέω αυτό βάσει μιας έρευνας που διάβασα πρόσφατα– ότι 1 στους 2 νέους που εργάζεται στο εξωτερικό δεν επιστρέφει διότι θεωρεί ότι δεν υπάρχει αξιοκρατία στη χώρα. Άρα και άλλα ζητήματα πέραν της αδυναμίας σύνδεσης της εκπαίδευσης με την αγορά εργασίας σίγουρα έχουν επιτείνει το πρόβλημα του brain drain.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ: Σας ευχαριστώ.